

Predsedníctvo Slovenska v OBSE – výzva či príležitosť?

Po komentári k predsedníctvu SR v OBSE bola na programe 12. ročníka Slovenského bezpečnostného fóra druhá panelová diskusia pod názvom „Predsedníctvo Slovenska v OBSE – výzva či príležitosť?“. Hostami diskusie boli Radomír Boháč, stály predstaviteľ SR pri OBSE, Róbert Kirnág, riaditeľ Odboru pre predsedníctvo SR v OBSE Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Samuel Goda, prodekan pre rozvoj Fakulty medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave a Klaudia Báňaiová, projektová manažérka Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku (SFPA). Moderátorkou panela bola Kristína Janková, prodekan pre štúdium Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave.

Diskusie začala úvodnou otázkou moderátorky *„prečo by sa mala laická verejnosť zaujímať o organizáciu OBSE ktorá je pre nás pomerne neznáma. V čom spočíva špecifickosť OBSE?“* Ako prvý sa slova ujal veľvyslanec Boháč, ktorý zhodnotil pôsobenie organizácie počas uplynulých desaťročí. Zároveň vyzdvihol význam tejto platformy v súčasnosti, najmä v súvislosti s konfliktom na Ukrajine. *„OBSE malo od svojho vzniku v sebe nositeľa, ktorý menil štáty. Vďaka OBSE máme na Ukrajine krehký mier v čase vojny. OBSE má svoje miesto. Zároveň je to najlacnejšia regionálna organizácia vo svete.“* Následne spomenul aj metódu konsenzuálneho rozhodovania, ktorá sa medzi členmi OBSE uplatňuje, čo však znamená aj náročnejšie dosahovanie výsledkov a dohôd.

Róbert Kirnág poznamenal, že OBSE je špecifická práve z dôvodu zlučovania toľkých členských štátov. *„OBSE je o dialógu. Je to kľúčová organizácia pre budovanie mieru na severnej pologuli. Za jedným stolom sa vďaka nej môžu stretávať predstavitelia arabských krajín s Izraelom. Nie je to len cieľ, ale aj proces.“* Na túto myšlienku nadviazala aj Klaudia Báňaiová, ktorá potvrdila, že OBSE je najväčšou bezpečnostnou regionálnou organizáciou a po OSN je zároveň jediná, ktorá spojila USA a Rusko. Na druhej strane však poznamenala, že dohody OBSE nemajú právnu vymožiteľnosť, čo predstavuje nevýhodu, no zároveň vyzdvihla schopnosť organizácie pre rýchle nasadenie, ako to bolo v prípade ukrajinského konfliktu, kedy OBSE vyslala pozorovaciu misiu do 24 hodín.

Samuel Goda sa sústredil na skutočnosť, že OBSE je prítomná vo viacerých konfliktných regiónoch, čo jej dáva primárny know-how ako pristupovať k ich riešeniu. Poznamenal, že

SLOVENSKÉ BEZPEČNOSTNÉ FÓRUM 2018

Ľudia možno nevedia, čo presne je OBSE, no ak sa začnú skloňovať témy, ktorým sa venuje a rieši, nakoľko tie sú už širokej verejnosti dobre známe.

Na otázku, čomu by sme sa mali počas predsedníctva vyhnúť a naopak, načo sa viac zameriavať, odpovedali rečníci rôzne. Veľvyslanec Boháč vychádzal opäť z historického aspektu, keď spomenul, čím všetkým si Slovensko od roku 1993 prešlo. Zdôraznil, že by sme mali ostať racionálni čo sa týka cieľov počas predsedníctva a nemať prehnané očakávania. Ďalej tvrdil, že počas nášho predsedníctva v OBSE máme možnosť ukázať ostatným krajinám koľko sa toho na Slovensku za posledných 25 rokov zmenilo.

Róbert Kirnág zas porovnával nadchádzajúce predsedníctvo s ostatnými, ako napríklad v Rade EÚ alebo V4. Poznamenal, že tentoraz sa predsedníctvo bude líšiť najmä v otázke tém, na ktoré sa bude sústreďovať, ale aj časovým rámcom. Jedným z faktorov komplikujúcich naše predsedníctvo bude aj fakt, že momentálne čelíme viacerým bezpečnostným výzvam a konfliktom. *„Konfliktom sa budeme venovať nie preto, že by sme si to vybrali, ale preto, že existujú. Konflikt na Ukrajine nie je zamrznutý, je to živý konflikt. Ide nám o ochranu civilného obyvateľstva a aj toto je dôkaz, že predsedníctvo bude o ľuďoch“*. Nasledujúcou otázkou Kristíny Jankovej bolo, do akej miery bude Slovensko schopné presadzovať svoje záujmy počas predsedníctva.

Samuel Goda odpovedal, že viaceré témy, na ktorých má Slovensko záujem, spadajú taktiež do konceptu OBSE. Hovorí sa nielen o kríze na Ukrajine, ale aj o konfliktoch spojených s ňou. Spomenul, že táto situácia nie je príčinou napätých vzťahov medzi Východom a Západom, ale ich dôsledkom. Pri týchto a ďalších problémoch je potrebné ich jednotné chápanie a isté normy. Podľa jeho slov stojí OBSE na normách a práve toto môžeme využiť v náš prospech. Na záver padla otázka z auditória, či je podľa rečníkov možné, aby OBSE niekedy nahradilo NATO. Rečníci sa zhodli, že je to veľmi nepravdepodobné, keďže OBSE vzniklo na základe dohody členov OSN a je to veľmi špecifická bezpečnostná organizácia, ktorá však veľmi úzko spolupracuje so Severoatlantickou alianciou vo forme predávania informácií.